

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

VNS 7/2020 vp Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITON LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SELONTEOSTA EU-POLITIIKASTA

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston selonteosta EU-politiikasta. Liitto tukee näkemyksiä Suomen EU-jäsenyyden tärkeydestä Suomelle. Osana EU:ta Suomi pystyy parhaiten tarjoamaan kansalaisilleen ja yrityksilleen vakaan, muiden kanssa tiiviiseen yhteistyöhön ja kestäväan kehitykseen sekä kannattavaan liiketoimintaan mahdollistavan toimintaympäristön. Pienenä maana Suomen tulee osallistua EU:n toimintaan ja sen edelleen kehittämiseen aktiivisena ja rakentavana jäsenenä.

Luonnonvarojen kestävä käyttö

Elintarviketeollisuusliitto tukee kappaleessa olevia kirjauksia ruuantuotannosta ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Ruuantuotannon jatkuminen koko EU:n alueella on tärkeää yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden ja kriisinkestävyyden kannalta. Elintarviketeollisuusliitto ry pitää tärkeänä elintarvikealan yritysten kannattavuuden ja kilpailukyvyn huolehtimisesta EU-politiikassa. Elintarvikealan yritykset ostavat 70 % EU:ssa tuotetuista raaka-aineista jalostaakseen ne edelleen kuluttajien ruokapöytään ja vientituotteiksi.

EU:n vihreän kasvun ohjelmaan kuuluvissa strategioissa on lukuisia elintarvikealaan vaikuttavia toimenpide-ehdotuksia. Ehdotusten laaja-alaisuus on tehnyt esitysten kokonaisvaikutusten arvioimisen alan toimijoille vaikeaksi. Liitto pitää erittäin tärkeänä sitä, että ehdotuksia käsitellään johdonmukaisesti ja toimenpide-ehdotusten käsittelyn edessä vaikutusarvioinnit tehdään perusteellisesti mukaan lukien vaikutukset eri alojen yrityksille ja kansainväliselle kaupankäynnille.

EU:n huoltovarmuusjärjestelyjen kehittäminen

ETL ry pitää tärkeänä EU:n huoltovarmuusjärjestelmien kehittämistä ja elintarvikealan kannalta työ on käynnistetty komission Pellolta pöytäan -strategiassa mainitun EU-tason valmisuunnitelman osalta. Suomessa elintarvikealan huoltovarmuustyöhön on muotoutunut toimivat käytänteet usein vuosien aikana. EU:n huoltovarmuuden ja kriisinkestävyyden kehittäminen tukee Suomen huoltovarmuutta.

Ruokasektorin EU-valmiussuunnitelman valmistelussa tulee huolehtia myös siitä, että omat kansalliset pohjoiseen, syrjäiseen sijaintiin ja muut huoltovarmuuteen kytkeytyvät erityisintressit pystytään hoitamaan jatkossakin.

Sisämarkkinoiden kehittäminen

Sisämarkkinat ovat Suomen elintarviketeollisuuden tärkein viitekehys. Sisämarkkinat ovat myös suomalaisten elintarvikeyritysten merkittävin vientikohde: 2019 yli 60 % elintarvikeviennistä kohdistui EU-alueelle. Liitto pitää erittäin tärkeänä, että EU:n sisämarkkinoiden toimivuudesta huolehditaan esimerkiksi huolehtien EU-lainsäädännön yhteneväisistä tulkinnoista jäsenmaissa ja siitä, etteivät esimerkiksi elintarvikealan lainsäädäntövaatimukset EU-maissa eriydy lukuisin kansallisiin lisäsäädöksiin.

Avoin ja vastuullinen kauppapolitiikka

Liitto tukee selonteossa esitettyjä näkemyksiä EU:n kauppapolitiikasta. Myös elintarviketeollisuudelle on tärkeää, että EU vaalii kauppasuhteitaan ja edistää monenkeskistä kauppajärjestelmää. Ala tarvitsee raaka-aineita kolmansista maista ja se on EU-tasolla maailman suurin elintarvikkeiden ja juomien viejä mahdollistaen miljoonien työpaikkojen säilymisen elintarvikeketjussa.

EU:n vihreän kasvun ohjelma asettaa kunnianhimoiset kestävän toiminnan ja yritys vastuun tavoitteet elinkeinoelämälle. EU:n kauppapolitiikan tulee olla linjassa EU:n sisäisten poliittisten tavoitteiden, aloitteiden ja säädösten kanssa. Houkuttelevana, korkean hintatason markkinana EU:lla on mahdollisuuksia vaikuttaa myös kauppapolitiikan keinoin erilaisten kestävyystavoitteiden edistämiseen maailmanlaajuisesti.

EU-politiikan ja -säädösten valmisteluvaiheessa tulee olla entistä vahvemmin mukana vaikutusarviointi kansainväliseen kauppaan. Jo tehtyjen kauppasopimusten toimeenpanon seuraaminen ja mahdollisiin ongelmiin puuttuminen on tärkeää, jotteivät luvut markkinoillepääsymahdollisuudet jää byrokratian rattaisiin.

Omat varat ja verotus

ETL tukee omia varoja ja verotusta koskevaa kappaletta lukuun ottamatta viimeistä lausetta: "Verotuksella on ohjattava kestävämpiin valintoihin tuotannossa ja kulutuksessa".

Tuotannon ja kulutuksen ohjaaminen veroilla on hyvin haastavaa. Erityisesti oikeudenmukaisen ja kilpailukykyä tukevan verotuksen säätäminen on käytännössä mahdotonta. Kulutuksen verottaminen erilaisin valmisteveroin lisää huomattavasti yritysten hallinnollista taakkaa, lisää tuottamatonta työtä ja heikentää mahdollisuuksia uusiin investointeihin ja innovaatiotoimintaan.

Selonteon kappaleessa "Osallistavampi ja avoimempi unioni" todetaan, että "*Tarpeettoman hallinnollisen taakan välttäminen on entistä tärkeämpää taloudellisen elpymisen ja uuden kasvun edistämiseksi. PK-yritysten toimintaedellytysten turvaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.*" Kulutusverot haittaisivat merkittävästi toimintaedellytyksiä esimerkiksi elintarvikealalla, jonka yrityksistä suuri osa on PK-yrityksiä.

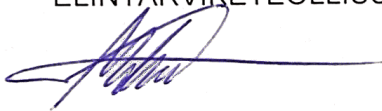
Suomen EU-vaikuttamisen kehittäminen

Elintarvikeala on hyvin pitkälle säädelty toimiala ja alaa koskevat lait ja asetukset säädetään hyvin suurelta osin EU:ssa. Suomen tulee olla aktiivisesti ja ajoissa mukana vaikuttamassa EU-aloitteiden ja -säädösten sisältöön. Vaikutusarviointien tulee sisältää arviot vaikutuksista yrityksiin. Elintarviketeollisuuden yritykset ovat pääosin pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja hallinnollisen taakan lisääntymisen välttäminen on olennaisen tärkeä asia toiminnan kannattavuuden ja kilpailukyvyn kannalta. Kotimaan EU-asioiden valmistelun rinnalla Suomen tulee entistä aktiivisemmin edistää suomalaisten hakeutumista ja pääsyä EU-toimielinten virkoihin.

Suomen EU-kantojen muodostamisessa keskeinen jaostomenettely on elintarvikealan asioissa mahdollistanut alan toimijoiden aktiivisen informoimisen erityisesti EU18-jaoston kautta. Elintarviketeollisuusliitto pitää elinkeinonelämän lähes viikoittaista informoimista tärkeänä ja toivoo aktiivisen toimintamallin säilyvän.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mika Lallo
toimitusjohtajan varamies